

ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ

План

1. Правове регулювання міжнародних трудових відносин
2. Колізійні принципи у сфері міжнародних трудових відносин
3. Міжнародно-правове регулювання праці
4. Праця громадян України закордоном
5. Іноземців в Україні

1. Правове регулювання міжнародних трудових відносин

- Міжнародні трудові правовідносини – це правовідносини укладені з іноземним елементом, які пов'язані з їх діяльністю щодо надання, прийняття, виконання, звільнення з роботи та гарантій, пов'язаних з цим.

Характерні риси міжнародних приватних трудових відносин:

- Виникають в сфері міжнародних відносин
- Виходять за межі однієї країни
- Суб'єкти цих відносин мають бути іноземними особами
- Кожна держава встановлює власний порядок в'їзду на її територію
- Кожна держава встановлює кордон в'їзду та щорічні квоти
- Може встановлюватись спеціальне законодавство на спільних підприємствах різних країн

"Іноземний елемент" може виявитися у:

- суб'єкті правовідносин (суб'єктом може бути іноземний роботодавець або ж іноземний працівник);
- об'єкті правовідносин (робота за кордоном);
- юридичному факті (тривала робота за кордоном та обчислення трудового стажу, пов'язаного з такою роботою).

Існує така система видів міжнародної праці в Україні:

- Робота українських громадян за кородном на українських наймачів або на закордонних українських підприємців(короткочасні службові відрядження, робота в представництвах, робота на зарубіжних підприємствах для надання технічного сприяння)
- Трудова міграція закордон
- Робота громадянина України на батьківщині але на іноземного елемента
- Робота іноземця на українському підприємстві

«Трудовий мігрант»

- У доктрині міжнародного права немає єдиного погляду на термін «міжнародний трудовий мігрант». У науці міжнародного трудового права виділяють п'ять основних типів міжнародних мігрантів: 1) поселенців; 2) контрактних працівників; 3) професіоналів; 4) нелегальних іммігрантів; 5) осіб, що шукають притулок, і біженців.
- «Трудящі-мігранти» — це контрактні працівники, якими є особи, прийняті на роботу на обмежений строк, як правило, некваліфіковані чи низькокваліфіковані сезонні робітники; професіонали — особи з високим рівнем освіти і достатнім досвідом роботи, велика кількість яких є співробітниками багатонаціональних корпорацій і які переїжджають з однієї філії до іншої. Здебільшого у міжнародних документах використовується термін «трудящий-мігрант» (іноді перекладається українською як «працівник-мігрант»).

Універсальні і глобальні міжнародні організації, пов'язані з регулюванням міграційних процесів, можна поділити на дві групи:

1. інституції, які розв'язують міграційні проблеми в рамках своєї основної функціональної компетенції: МОП, ЮНЕСКО, ВООЗ та ін.;
2. міжнародні органи, які мають за мету міжурядову співпрацю з упорядкування саме міграційних процесів та визначення статусу мігранта: Міжнародна організація міграції, Управління Верховного комісара ООН з справ біженців, Міждержавний фонд допомоги біженцям і вимушеним переселенцям (на рівні СНД) .

2. Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин

У Законі України «Про міжнародне приватне право» названо таку основну колізійну прив'язку — право держави, де виконується робота (ст. 52). У законодавстві ж інших країн закріплено не тільки такі, а й відмінні правила. Тому у сфері трудових відносин склалися основні колізійні принципи

Колізійні принципи

- 1. Закон країни праці (*lex loci laboris*) — основний принцип законодавства про МПП Австрії, Угорщини, Іспанії, Швейцарії, Бразилії та ін. Згідно з цим принципом до іноземців застосовується закон країни праці. Даний принцип визначається по-різному. В одних випадках — закон країни місця знаходження підприємства, де працює особа.
- 2. Вільний вибір права (*автономія волі — lex voluntatis*). Законодавство деяких країн дозволяє сторонам трудової угоди обирати закон для її врегулювання.

Колізійні принципи

3. Закон місця знаходження працедавця. Цей колізійний принцип застосовується у тих випадках, коли трудові функції виконуються на території декількох держав, і тоді застосовується закон місця знаходження, закон місця проживання або закон місця комерційної діяльності працедавця.

- 4. Закон прапора судна (lex flagi). Трудові відносини працівника, який виконує службові обов'язки на водному чи повітряному транспорті, регламентуються законом країни, де зареєстровано транспортний засіб.

Колізійні принципи

- 5. Особистий закон роботодавця — фізичної або юридичної особи (lex personalis / lex societatis). Застосовується тоді, коли відряджений працівник виконує свої трудові функції за кордоном або коли місце роботи практично неможливо встановити. Іноді при відрядженні працівника в іншу країну для виконання тих або інших трудових за- Розділ VIII. Трудові відносини в міжнародному приватному праві вдань застосовується принцип закону країни установи, яка відрядила працівника (lex loci delegationis).
- 6. Закон країни укладення угоди про найом (lex loci contractus). Деякі країни у своєму законодавстві визначають, що до трудових відносин, укладених у цих країнах застосовується місцеве право (Велика Британія, США).

3. Міжнародно-правове регулювання праці

- Загальна декларація прав людини 1948 р., яка визнає за кожною людиною право на працю, на вільний вибір роботи, на справедливі та сприятливі умови праці та на захист від безробіття (ст. 23).
- Держави-учасниці Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права 1966 р. визнають право на працю, що включає право кожної людини на одержання можливості заробити собі на життя працею, яку вона вільно обирає або на яку вона вільно погоджується, та зроблять належні кроки до забезпечення цього права (ст. 6).
- Конвенція про захист прав працівників-мігрантів і членів їх сімей 1990 р

МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ

- Найбільшу кількість нормативних актів, що регулюють умови праці та життя працюючих, розроблено під егідою спеціалізованої установи ООН — Міжнародної Організації Праці, створеної в 1919 р. відповідно до Версальського мирного договору. На сьогодні членами МОП є 174 держави. Згідно зі Статутом МОП від 28 червня 1919 р. її членом може бути кожна держава — член ООН.

МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ

- Це тристороння організація, в якій представлені працівники, роботодавці та державні органи з рівними правами при прийнятті рішень. Результати цієї співпраці щорічно обговорюються на тристоронній конференції. МОП виробила такі критерії індустріального суспільства, як восьмигодинний робочий день, захист материнства, що забороняє використання дитячої праці, і цілий ряд мір, що сприяють безпеці на робочих місцях і нормальним трудовим відносинам.

використовує три основні методи:

- Розробка та прийняття міжнародних трудових норм та контроль за їх використанням (нормотворча діяльність)
- Надання країнам допомоги у вирішенні соціально-трудових проблем
- Проведення досліджень та здійснення публікацій з проблем у сфері права

Праця громадян України за кордоном

- Громадяни України, які постійно проживають на території іноземної держави, можуть працевлаштуватися в ній на підставі законодавства цієї держави. Ним і визначатиметься їхній трудовий статус. У період тимчасового перебування за кордоном громадяни України мають право займатися трудовою діяльністю, якщо це не суперечить чинному законодавству України та країни перебування
- Вітчизняні громадяни можуть працювати за кордоном внаслідок:
 - 1) направлення в іншу державу з метою виконання певної роботи;
 - 2) укладення трудового контракту з конкретним працедавцем на виконання обумовленої роботи за певний термін.

Трудові права українських громадян закордоном регулюються:

Правом України

- Якщо громадяни працюють у закордонних дипломатичних установах України
- Якщо громадяни України уклали з роботодавцями трудові договори
- Якщо це передбачено Законом або міжнародним договори
- Якщо громадяни України перебуває у відрядженні закордоном

Правом держави в якій виконується робота

- Якщо громадянин України виконує роботу в іноземній державі

Іноземці в Україні

- Щодо трудової діяльності іноземців в Україні діє принцип "національного режиму". Однак права іноземців на території України також підлягають визначеним законодавством обмеженням, які стосуються призначення на певні посади, зокрема, державних службовців, та провадження окремих видів трудової діяльності
- Трудові відносини іноземців та осіб без громадянства, які працюють в Україні, не регулюються правом України у разі, якщо:
 - 1) іноземці та особи без громадянства працюють у складі дипломатичних представництв іноземних держав або представництв міжнародних організацій в Україні, якщо інше не передбачено міжнародним договором України;
 - 2) іноземці та особи без громадянства за межами України уклали з іноземними роботодавцями – фізичними чи юридичними особами трудові договори про виконання роботи в Україні, якщо інше не передбачено договорами чи міжнародним договором України